

ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκ προσωπικῶν δωρεῶν 6 αὐτοτελῶν βιβλίων, 25 ἀνατύπων εἰδικῶν μελετῶν καὶ 10 περὶ πον τόμων διαφόρων ἐπιστημονικῶν περιοδικῶν.

Ε'. Δεξικογραφικὸν Δελτίον. — Ἐκτυποῦται ἤδη ὁ 8^{ος} τόμος τοῦ Δεξικογραφικοῦ Δελτίου. Ἐξετενώθη μελέτη τοῦ διευθυντοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀνάλεκτα Δεξικογραφικά», ἤρχισεν ἡ ἐκτύπωσις μελέτης τοῦ συντάκτου κ. Α. Καρανασιάση ἐπὶ τὸν τίτλον «Τὸ γλωσσικὸν ἰδίωμα τῆς Ἀστυπαλαίας» καὶ θὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ ἐκτύπωσις μελέτης τοῦ συντάκτου κ. Στ. Μάνεση ὑπὸ τὸν τίτλον «Γλωσσικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ιδιώματος τῆς περιοχῆς Βοῖου».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10ῃ Δεκεμβρίου 1957

Ὁ Διευθυντῆς

Ἰω. Καλλέρης

Β'.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

τῶν πεπραγμένων τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου κατὰ τὸ ἔτος 1957

Εἰς τὸ Λαογραφικὸν Ἀρχεῖον λειτουργοῦν, ἐν σχέσει πρὸς τὴν εὐρείαν ἐθνικὴν ἀποστολήν του δι' ὀλιγαριθμίου προσωπικοῦ, ἀποτελουμένου ἐκ τοῦ διορισθέντος κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο Διευθυντοῦ Γ. Κ. Σπυριδάκη, τῶν συντακτῶν Δ. Πετροπούλου, Μαρίας Ἰωαννίδου - Μπαρμπαρίου, Δημ. Λουκάτου καὶ Δημ. Οἰκονομίδου, τοῦ μουσικοῦ Σπυρ. Περιστέρη καὶ τῶν γραφῶν Γρηγ. Δημητροπούλου καὶ Ἐλευθερίας Δήμου - Παποδοπούλου, συντελεσθήσαν κατὰ τὸ λήγον ἔτος τὰ ἑξῆς :

Α'. ΤΜΗΜΑ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΝ

α) Εἰσαγωγή λαογραφικῆς ὕλης

Εἰσῆχθησαν 17 χειρόγραφα λαογραφικῆς ὕλης ἐκ σελίδων 2102 (ἕναντι 36 χειρογράφων τοῦ ἔτους 1956 μὲ σελίδας 3362). Ἐκ τούτων 5 χειρόγραφα προέρχονται ἐκ λαογραφικῶν καὶ μουσικῶν ἀποστολῶν τοῦ Ἀρχείου κατὰ τὸ ἔτος 1957, ἐν ἐκ τῆς λαογραφικῆς καὶ μουσικῆς ἀποστολῆς τῆς 1956, 4 ἐξ ἀποστολῆς ὑπὸ Ἀημοδιδασκάλων καὶ τὰ ὑπόλοιπα 7 ἐκ διαφόρων λαογράφων καὶ φίλων τῆς λαογραφίας.

β) Λαογραφικαὶ ἀποστολαί.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς συλλογῆς λαογραφικῆς ὕλης ἐγένοντο τρεῖς ἀποστολαί τοῦ Διευθυντοῦ Γεωργ. Κ. Σπυριδάκη εἰς τὴν νῆσον Ἀστυπάλαιαν τῆς Δωδεκανήσου καὶ τῶν συντακτῶν, τοῦ Δημ. Πετροπούλου εἰς τὰ χωρία Χειράδες καὶ Βελιγοστήν Ἀρκαδίας καὶ τοῦ Δημ. Λουκάτου εἰς τὰς νήσους Παξούς.

γ) Ἀποδελτιώσεις καὶ ἀρχεϊακὴ κατάταξις. Μελέται.

1. Εἰς τὸ ἀρχεῖον τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν ἀπεδελτιώθησαν 3840 ᾄσματα καὶ 722 δίστιχα. Ἐκ τούτων μετ' ἐπεξεργασίαν κατετάχθησαν ἐν αὐτῷ 3319 ᾄσματα, ἐγένετο δὲ καὶ ἀνακατάταξις τοῦ ἀρχείου τῶν μοιρολογίων. Παραλλήλως συνεχίσθη καὶ ἡ ἐργασία τῆς παρασκευῆς πρὸς ἔκδοσιν : Ἐκλογῆς ἐκ τῶν δημοτικῶν ᾄσμάτων τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

2. Εἰς τὸ ἀρχεῖον τῶν παροιμιῶν ἀπεδελτιώθησαν 4633 λαϊκαὶ παροιμίαι καὶ γνωμικὰ καὶ κατετάχθησαν κατὰ λῆμμα ἐξ αὐτῶν 2841.

3. Ποικίλη ἔτι ἀποδελιωθεῖσα ὕλη, περιλαμβάνουσα δημώδεις παραδόσεις 24, ἐπωδὰς 8, αἰνίγματα 112 καὶ ἄλλη ἀναφερομένη εἰς τὴν λαϊκὴν λαογραφίαν, εἰς μαγικάς καὶ δεισιδαίμονας δοξασίας καὶ συνηθείας, τὸν γάμον κλπ. ἐταξινομήθη εἰς τὰ οἰκεία ἐκάστη ἀρχεῖα.

4. Πρὸς τούτοις κατόπιν αἰτήσεων διὰ τοῦ Ὑπουργείου Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ Δήμου Ἀθηναίων ἢ καὶ ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν ἀλλοδαπῶν λαογράφων συνετάχθησαν ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἀρχείου καὶ ἀπεστάλησαν εἰς αὐτοὺς ἀπαντήσεις περὶ διαφόρων λαογραφικῶν θεμάτων.

Β'. ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ

α) Εἰσαγωγή μουσικῆς ὕλης.

Τὸ Μουσικὸν τμήμα ἐπλουτίσθη διὰ τῆς μουσικῆς ἐπὶ φωνοταινιῶν μαγνητοφώνου 442 δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ χορῶν. Ἐκ τούτων 395 προέρχονται ἐκ μουσικῶν ἀποστολῶν τοῦ Ἀρχείου κατὰ τὸ παρελθὸν θῆρος, ἧτοι 185 ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν Ναυπакίας καὶ Μεσολογγίου καὶ 210 ἐξ ἀποστολῆς δαπάνῃ τῆς Ἑλλην. Λαογραφικῆς Ἐταιρείας διὰ χορηγίας τῆς Παγκείου Ἐπιτροπῆς εἰς τὰς περιοχὰς Πωγωνίου καὶ Θεσπρωτίας τῆς Ἡπείρου. 27 ἄσματα καὶ χοροὶ ἠχογραφήθησαν ἐν Ἀστυπάλαιᾳ τῆς Δωδεκανήσου κατὰ τὴν λαογραφικὴν ἐκεῖ ἀποστολήν, τὰ δὲ ὑπόλοιπα 20. προερχόμενα ἐκ τῶν νήσων Ψερίμου καὶ Ἀστυπάλαιας τῆς Δωδεκανήσου καὶ ἐκ Βυτίνης Ἀρκαδίας, ἠχογραφήθησαν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου.

Πρὸς τούτοις τὸ Μουσικὸν Ἀρχεῖον ἐπλουτίσθη ἔτι διὰ τῆς μουσικῆς: 1) ἐπὶ δίσκων δημώδους μουσικῆς τῆς Κρήτης, Πελοποννήσου, Μακεδονίας, Ἡπείρου, Πόντου, Νάξου καὶ Ρόδου, τῶν 5 ἐξ ἀγορᾶς καὶ τῶν ὑπολοίπων 2 ἐκ δωρεᾶς τοῦ καθηγητοῦ ἐν Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς κ. Α. Νοτοπούλου. 2) μιᾶς φωνοταινίας περιεχομένης 10 δημοτικὰ τραγούδια καὶ ἄλλην λαογραφικὴν ὕλην ἐκ τῶν Ἑλλήνων τῆς Κάτω Ἰταλίας, ἐκ δωρεᾶς τοῦ κ. Σταμ. Καρατζᾶ. 3) Δύο φωνοταινιῶν αἱ ὁποῖαι περιέχουν ἐκκλησιαστικὰ ἄσματα καὶ προσευχὰς τῆς ἐβραϊκῆς ἐν Θεσσαλονικῇ παροικίας ἐκ δωρεᾶς τοῦ συλλέκτου τούτων ἐβραίου μουσικολόγου κ. Levy. 4) μιᾶς φωνοταινίας καὶ 6 δίσκων, περιλαμβανόντων μουσικὴν δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ χορῶν τῆς Ἰρλανδίας καὶ τῆς Ρουμανίας ἐκ δωρεᾶς τοῦ Ἰρλανδοῦ καθηγητοῦ καὶ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Delargy καὶ τοῦ Ἰνστιτούτου Λαογραφίας ἐν Βουκουρεστίῳ. Εἰς τούτους ἐδόθη παρ' ἡμῶν ἐπὶ φωνοταινιῶν ὡς ἀντίδωρον μουσικὴ ἑλληνικῶν τραγουδιῶν καὶ χορῶν.

β) Ἐπεξεργασία τῆς μουσικῆς ὕλης.

Ἐκ δίσκων ἢ φωνοταινιῶν κατεγράφησαν εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν μουσικὴν γραφὴν 153 ἄσματα, μετεγράφησαν ἐκ τῆς βυζαντινῆς εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν μουσικὴν γραφὴν ἄσματα 280 καὶ ἀπεδελιώθησαν ἐξ ἐντύπων 235.

Γ'. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ - ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

α) Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Ἀρχείου, ἧτις περιλαμβάνει τὴν πληρесеτέραν ἐν Ἀθήραις συλλογὴν λαογραφικῶν δημοσιευμάτων, ἐταξινομήθη κατὰ τὸ καθιερωμένον βιβλιοθηκονομικὸν σύστημα, ὥστε νὰ εἶναι εὐχερὴς ἢ χρῆσις αὐτῆς, εἰσῆχθησαν δὲ εἰς αὐτὴν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο 117 βιβλία, φυλλάδια καὶ περιοδικὰ, προερχόμενα ἐξ ἀγορᾶς, ἀνταλλαγῶν πρὸς τὴν Ἐπιτηρίδα τοῦ Ἀρχείου καὶ δωρεῶν.

β) Ἐξετυπώθη καὶ ἐτέθη ἀπὸ μηνῶν εἰς κυκλοφορίαν ὁ Η' τόμος τῆς Ἐπιτηρίδος τοῦ Ἀρχείου τῶν ἐτῶν 1953 - 1954.

Ἐντὸς ὀλίγου θὰ γίνῃ ἐναρξίς τῆς ἐκτυπώσεως τῶν τόμων Θ' - Γ' (1955 - 1957) τῆς Ἐπιτη-

ρίδος ἔνθα θὰ δημοσιευθοῦν καὶ αἱ διὰ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἀρχείου συντασσόμενα βιβλιογραφία τῆς ἑλληνικῆς λαογραφίας τῶν περιόδων 1921 - 1938 καὶ 1954 - 1956.

Δ'. ΜΟΥΣΕΙΑΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ

Ἡ συσταθεῖσα ἐκ δωρεῶν πρὸς τὸ Ἀρχεῖον συλλογὴ ἀντικειμένων τοῦ λαϊκοῦ βίου, ἐπλουτίσθη κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο διὰ 20 νέων ἀντικειμένων τοῦ ἀγροτικοῦ, ποιμενικοῦ, οἰκογενειακοῦ καὶ λαοτρειτικοῦ βίου τοῦ λαοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9ῃ Δεκεμβρίου 1957

Ὁ Διευθυντὴς
Γεώργ. Κ. Σπυριδάκης

Γ'.

ΕΚΘΕΣΙΣ

τῶν πεπραγμένων τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου κατὰ ἔτος 1957

Πρὸς τὸν κ. Γενικὸν Γραμματέα τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

Κύριε Γενικὸ Γραμματεῦ,

Ἐχω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω ὑμῖν συνοπτικὴν ἔκθεσιν περὶ τῶν κατὰ τὸ λήγον ἔτος πεπραγμένων τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου.

Τὸ ἔτος 1957 ὑπῆρξε τὸ πρῶτον, καθ' ὃ τὸ Μεσαιωνικὸν Ἀρχεῖον ἠδυνήθη νὰ λειτουργήσῃ μὲ πλήρες προσωπικόν, διότι αἱ τρεῖς ἐκ τῶν τεσσάρων ὀργανικῶν θέσεων συντακτικῶν αὐτοῦ, αἵτινες εἶχον παραμείνει ἐπὶ πολλὰ ἔτη κεναί, ἐπληρώθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ προηγουμένου ἔτους 1956. Ἐνεκα τούτου ἢ ἐν αὐτῷ συντελουμένη ἐπιστημονικὴ ἐργασία ὑπῆρξε κατὰ πολὺ ἀποδοτικώτερα τῆς τῶν προηγουμένων ἐτῶν. Οὕτω κατηρτίσθησαν ὑπὲρ τὰς 15 000 ἐν συνόλῳ δελτία περὶ προσώπων, τοπωνυμίων καὶ λέξεων τῆς Τουρκοκρατίας ἐξ ἀποδελτιώσεως διαφόρων κειμένων καὶ μελετῶν. Ἰδιαίτερα φροντὶς κατεβλήθη πρὸς ἀποδελτιώσεις ἐπιστολικῶν κειμένων τοῦ 15ου - 17ου αἰῶνος καὶ βιβλιογραφικῶν ἔργων, οὗτο δὲ συνετελέσθη, κατὰ τὸ μέγιστον μέρος, ἢ ἀποδελτιώσεις τῶν ἑλληνικῶν βιβλιογραφικῶν τοῦ *Emile Legrand* (τοῦ 15ου - 16ου καὶ τοῦ 18ου αἰῶνος), τοῦ Ἀ. Παπαδοπούλου - Βρεσιῶ (τῶν ἐτῶν 1791 - 1799), τῶν Α. Γκίνη καὶ Β. Μέξα (τῶν ἐτῶν 1800 - 1821), ὡς καὶ τῆς βιβλιογραφίας τῶν ἑλληνικῶν ἀκολοιθῶν τοῦ *L. Petit*. Κατὰ τὴν εἰς τὰ εἰδικὰ κυττὰ τοῦ Ἀρχείου κατάταξιν τοῦ συναχθέντος τοῦτου πλουσίου ὑλικοῦ ἐπηνέχθησαν ὀρισμέναι τεχνικαὶ βελτιώσεις πρὸς διευκόλυνσιν τῆς χρησιμοποίησεως τῶν δελτίων. Ἐξηκολούθησε δὲ ἢ ἐκ τῶν δελτίων τούτων παροχὴ ποικίλων πληροφοριῶν εἰς πολλοὺς καὶ σοβαροὺς ἐρευνητάς, Ἕλληνας καὶ ξένους, προσδραμόντας εἰς τὸ ἡμέτερον Ἀρχεῖον.

Ἐξ ἄλλου ἐπερατώθη ἢ ἐκτύπωσις τοῦ ἔκτου τόμου τῆς Ἐπιτηρίδος τοῦ Ἀρχείου, ἀποτελεσθέντος ἐκ 240 σελίδων μετὰ δεκάδος φωτοτυπικῶν πινάκων καὶ περιλαμβάνοντος φιλολογικὰς καὶ ιστορικὰς πραγματείας τῶν συντακτικῶν τοῦ Ἀρχείου ἀναφερομένης εἰς τὴν ὑπὸ τούτου μελετωμένην περίοδον. Ἦρξισε δ' ἀμέσως καὶ ἢ ἐκτύπωσις τῶν πρώτων τυπογραφικῶν φύλλων τοῦ νέου (ἑβδόμου) τόμου.

Εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Ἀρχείου εἰσῆχθησαν κατὰ τὸ διαρροῦσαν ἔτος ἑκατὸν ἐν ὄλῳ τόμοι ἐπιστημονικῶν ἔργων ἢ περιοδικῶν, προσερχόμενοι ἐκ δωρεᾶς, ἀνταλλαγῆς ἢ καὶ ἀγορᾶς (ἀριθ. καταλ. εἰσαγωγῆς 522 - 621),